

OTTEN, Jan
Netherlands Documentation Project
Dutch
RG-50.570*0015

Jan Otten, geboren op 13 juli 1921, groeide op in Achterom, vlakbij Hoogeveen. Hij bracht als bakkersknecht broden naar werkkamp Kremboong. Hij sprak in de kantine van het kamp geregeld met joden en regelde brood voor hen. Hij is getuige geweest van de mishandeling van een jood. Hij herinnert zich verder een gesprek met een Duitse soldaat over de joden. Om aan de arbeidsinzet in Duitsland te ontkomen liet hij zich met een maagzweer afkeuren door een Duitse dokter.

File 1

[01:] 00:35:19 – [01:] 09:24:20
49:06 – 09:59

Jan Otten stelt zichzelf voor; geeft achtergrond informatie over de streek en de provincie Drenthe waarin hij opgroeide; beschrijft welke rol de kerk in Hoogeveen had en bij hem thuis; beschrijft de verschillende denominaties; geeft aan dat hij is opgegroeid in de streek Achterom; beschrijft hoe het kwam dat er veel joden in Hoogeveen woonden; vertelt dat de joodse gemeenschap goed was vertegenwoordigd en actief was in de samenleving; beschrijft de samenstelling van het gezin waarin hij opgroeide; vertelt over de christelijke school waarop hij in zijn jeugd heeft gezeten; vertelt dat er wel eens strubbelingen waren tussen de verschillende gezindten; vertelt over het buurtschap in Achterom; vertelt over de armoede die hij meemaakte en geeft hier voorbeelden van; geeft aan aangevoeld te hebben dat er veel gebeurde in de jaren dertig.

[01:] 09:24:21 – [01:] 18:59:08
10:00 – 19:57

Jan Otten beschrijft de armoede in de jaren dertig; geeft aan dat de joodse mensen uit het dorp geen boeren waren maar allerlei andere beroepen uitoefenden; geeft aan hoe goed de joodse gemeenschap was ingeburgerd; vertelt over de gesprekken thuis, over het wantrouwen jegens de Duitsers in de jaren dertig; vertelt over de Nederlanders die in Duitsland gingen werken omdat je daar meer kon verdienen; vertelt dat deze grensgangers oorlogstuig moesten maken; vertelt over de dingen die zij over de oorlogsindustrie hoorden; vertelt over een jongen die als timmerman in Westerbork heeft gewerkt; vertelt waarom het kamp gebouwd werd; geeft aan hoe die jongen wist van concentratiekampen in Duitsland.

[01:] 18:59:09 – [01:] 28:35:15
19:58 – 29:58

Jan Otten vertelt over de Duitse inval; vertelt over een Duits spionagenet waardoor de Duitsers veel informatie hadden; vertelt over een Duitse baas **Schmelter** en over een fotograaf **Willy Ballon**; vertelt hoe deze fotograaf stiekem een foto had gemaakt van hun huis; herinnert zich de Duitse cavalerie die 's middags binnentrokken; geeft aan dat ze voorkennis hadden over een paardenstal bij **Arkema**; vertelt over een stadskaart van Duitse officieren; geeft aan te vermoeden dat **Willy Ballon** die kaart had gemaakt; beschrijft zijn werkzaamheden bij de kruidenier **Arkema**; beschrijft de eerste paar dagen na de Duitse inval; beschrijft het beroep van zijn vader als eierenverzamelaar; geeft aan nooit bang geweest te zijn voor de Duitsers tot aan de bevrijding toe; geeft aan veel met Duitsers gewerkt te hebben; geeft een beschrijving van deze Duitse soldaten.

[01:] 28:35:16 – [01:] 38:13:15
29:59 – 40:00

Jan Otten vertelt over een gesprek met een Duitse soldaat die aangaf dat er na de oorlogsdagen zelf nog veel ergere dingen zouden volgen; vertelt over de anti-joodse maatregelen; geeft aan hoe de Duitsers de winkeliers dwongen om pamfletten op te hangen; vertelt dat de Duitsers steeds sterker de touwtjes in handen namen en de joden steeds minder mochten; vertelt over de invoering van de Jodenster; geeft aan dat de joden niet als mensen maar als zwijnen werden gezien; vertelt dat de bevolking hier weinig aan kon doen; geeft aan dat er ondergrondse afdelingen werden opgezet die de joden hielpen; vertelt dat de Nederlandse politie zelf de joden afvoerden en dat Duitsers erbij stonden; vertelt over gezinnen die werden opgehaald; vertelt hoe hij bij **Harkema** zijn bakkersdiploma haalde; vertelt over het bakkersvak en legt uit dat er brood werd gebakken voor Kamp Kremboong; vertelt over verschillende werkkampen van voor de oorlog in Drenthe, Kamp Geestbrug, Kamp ten Anloo, Kamp Stuifzand, Kamp Mantinge, Kamp Kremboong; geeft aan dat hij brood bracht naar Kamp Kremboong.

[01:] 38:13:16 – [01:] 47:54:15
40:01 – 50:06

Jan Otten vertelt over Kamp Kremboong; beschrijft dat de joden hier lopend naar toe kwamen vanaf station Kampen; beschrijft hoe Kamp Kremboong eruit zag; legt uit hoe zijn baas van 'Schuilen op Noord' aan de opdracht kwam om brood te leveren aan dit kamp; vertelt hoe hij op de fiets brood naar het kamp bracht; vertelt over de kampbeheerder, **De Jager**, en dat hij deze man vanaf het begin niet vertrouwde; vertelt uitvoerig hoe hij voor een joodse gevangene een mud rogge tot roggebrood liet bakken; geeft aan hoe hij het brood op een kleed gooide en zo het kamp binnen kreeg; vertelt dat de gevangenen 2 cent per brood betaalden als bakkersloon; vertelt dat de joden van 1 stukje brood per dag moesten leven.

[01:] 47:54:16 – [01:] 57:21:13
50:07 – 59:56

Jan Otten beschrijft hoe de kampbeheerder, **De Jager**, hem ervan beschuldigde op het kamp te zijn geweest en hem bedreigde; geeft aan hoe hij deze beschuldiging weerlegde; vertelt hoe hij op het kamp in de kantine een sigaretje rookte met joden en vertelt over gesprekken die hij met hen voerde; vertelt over het werk wat de joden moesten doen in het Kremborgbos; beschrijft de

werkzaamheden in het bos; vertelt dat het erg zwaar werk was voor de joden omdat ze dit werk niet gewend waren; verklaart dat de joden gewoon gepijnigd werden omdat ze vanuit het Nazi perspectief geen mensen waren; vertelt over de Nederlanders van Grontmij die net als voor de oorlog toezicht hielden over het werk daar; vertelt dat er geen bewaking was in het kamp alleen de kampbeheerder; geeft een schatting van het aantal mensen in het kamp; vertelt dat er in het begin joden met verlof mochten.

[01:] 57:21:14 – [02:] 05:40:22
59:57 – 01:08:37

Jan Otten vertelt over het afvoeren van de joden uit het kamp in '43, '44 [*raakt hierover geëmotioneerd*]; vertelt hoe hij op de fiets brood ging brengen naar het kamp en dat hem opviel hoe rustig het onderweg was; vertelt hoe de *Grüne Polizei* hem tegen hield en hem '*Schwein*' noemde; vertelt hoe hij bij het kamp aankwam en niet verder mocht; vertelt hoe twee joden de mand met brood kwamen halen en de mand lieten vallen; beschrijft hoe iemand van de *Polizei* met zijn karabijn een Jood op zijn hoofd sloeg; vertelt hoe hij 's middags weer brood ging brengen nu wel het kamp op mocht.

File 2

[03:] 00:35:07 – [03:] 10:14:12
00:42 – 10:44

Jan Otten vertelt over de dag waarop de joden kamp Kremboog verlieten; geeft aan dat het kamp die dag twee keer brood wilde hebben; vertelt dat de joden lopend 25 kilometer naar kamp Westerbork liepen; vertelt dat ze ongeveer anderhalf jaar in het kamp hadden gezeten; vertelt dat er een [1] colonne was en die werd door Duitsers bewaakt; geeft aan dat de joden onderdanig waren; zegt zelf de colonne niet gezien te hebben; vertelt dat hij bij zijn tweede bezoek die dag aan het kamp zag dat de joden bang waren; geeft aan dat er SS'ers aanwezig waren; vertelt hoe hij bij zijn laatste controle een sigaret aanbood aan een Duitse soldaat; vertelt over het gesprek dat hij voerde met die Duitse soldaat over het lot van de joden; vertelt dat de Duitser een foto liet zien van zijn vrouw en twee dochttertjes en sprak over 'zwarte en witte joden'; heeft het over stukken die klaar zouden liggen in Berlijn.

[03:] 10:14:13 – [03:] 19:53:02
10:45 – 20:47

Jan Otten vertelt hoe hij afscheid nam van de Duitse soldaat en merkte dat deze niet de Hitlergroet bracht; geeft aan dat de jood die in elkaar was geslagen buiten kennis op de grond bleef liggen; vertelt dat er onderling ook wel eens haat en nijd tussen de joden was; vertelt over een joodse bakker **Van Coevoorden** uit Hoogeveen die niet wilde onderduiken; geeft aan nooit een andere vraag van de joden te hebben ontvangen dan om brood; vertelt hoe de verdeling van het brood in het kamp verliep; beschrijft zijn bezoek aan de dokter omdat hij niet in Duitsland wilde werken.

[03:] 19:53:03 – [03:] 29:26:10
20:48 – 30:44

Jan Otten beschrijft hoe de dokter hem precies uitlegde wat hij moest vertellen bij een keuring over zijn zogenaamde maagzweer; vertelt hoe hij door een Duitse dokter in Meppel werd gekeurd; vertelt dat hij werd afgekeurd voor Duitsland maar niet voor Nederland; vertelt over de joodse huizen die werden leeggeroofd nadat er mensen uit opgehaald waren; vertelt over een politieagent die uit het westen kwam en allemaal geroofde joodse spullen in huis had; geeft aan dat de burens dit wisten; vertelt dat de mensen bekend waren met Westerbork; geeft aan dat de transporten door de joden zelf werden samengesteld.

[03:] 29:26:11 – [03:] 32:33:10
30:45 – 34:00

Jan Otten vertelt dat hij niet begrijpt waarom de spoorlijn tussen Hooghalen en Westerbork nooit is gebombardeerd; geeft aan het niet te kunnen begrijpen waarom de joden moesten worden afgevoerd.